

Joanna Przybylska

DZIKOŚĆ RZEK – OCENA NATURALNOŚCI STOBRAWY W WOJ. OPOLSKIM I BOBRZY W WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIM METODĄ RIVER HABITAT SURVEY

River wildness – assessment of naturalness of the rivers Stobrawa (Opolskie Province) and Bobrza (Świętokrzyskie Province) with the River Habitat Survey method

ABSTRAKT: Praca przedstawia ocenę „naturalności” rzek za pomocą wskaźnika naturalności siedliska – Habitat Quality Assessment (HQA), uzyskanego w wyniku badań przeprowadzonych metodą River Habitat Survey. Badania wykonano w 2013 roku na wyżynnej rzece Bobrzy (woj. świętokrzyskie) i nizinnej Stobrawie (woj. opolskie). Zestawiono wyniki dla poszczególnych odcinków i przeanalizowano elementy składowe oceny najbardziej i najmniej naturalnych fragmentów rzek. Wskazano na możliwości zastosowania metody w planowaniu ochrony i renaturyzacji rzek.

SŁOWA KLUCZOWE: River Habitat Survey, wskaźnik naturalności siedliska (HQA), ochrona wód

ABSTRACT: The paper presents an assessment of naturalness of rivers with the Habitat Quality Assessment (HQA), obtained as a result of research conducted with the River Habitat Survey method. The research was performed in 2013 on the upland river Bobrza (Świętokrzyskie Province) and the lowland river Stobrawa (Opolskie Province). Results for individual river sections were drawn up and assessment components for the most and the least natural river fragments were analysed. Potential for applying the method in conservation planning and renaturalization of rivers was indicated.

KEY WORDS: River Habitat Survey, Habitat Quality Assessment (HQA), water conservation

Wstęp

Parametry hydromorfologiczne rzek mają kluczowe znaczenie dla organizmów wodnych (m.in. Allan 1998, Eisele et al. 2003). Transpozycja Ramowej Dyrektywy Wodnej do krajowego prawodawstwa wymagała istotnych zmian w polskim systemie monitoringu wód, m.in. ze względu na podniesienie rangi wskaźników biologicznych i hydromorfologicznych (Czaban 2008). Dlatego też metody oceny hydromorfolo-

gicznego stanu rzek zyskują na znaczeniu jako narzędzie monitoringu wód, ale także planowania przestrzennego, oceny oddziaływania inwestycji i monitoringu obszarów chronionych. Opisywane badania miały na celu waloryzację poszczególnych odcinków rzek, niezbędną dla planowania ich ochrony, zarówno jako siedlisk przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, jak i jednolitych części wód, dla których zakładane jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego. Przedstawione wyniki w zakresie oceny „natu-